

Dato: 02.02.2021

Vår ref: 18/00176-2

Deres ref:

Høringsvar fra Møre biskop om strategi for Den norske kirke 2022-2025

Takk for at arbeidet med en strategi for kirken i årene som kommer blir behandlet på denne måten. Denne saken egner seg bedre til en slik behandling enn en direkte behandling i Kirkemøtet fordi selve prosessen med en bred forankring er enda viktigere enn resultatet.

Med dette utgangspunktet, er det svært tankevekkende at nesten ingen av høringsinstansene i Møre bispedømme valgte å avgi høringsuttalelse til bispedømmerådet. Det slår bena under den helt nødvendige forankringen av en felles strategi for kirkens arbeid som en høringsprosess ville ført til menighetene. Med tanke på at vi nå nærmer oss en høring om den fremtidige kirkeordningen, er mangel på opplevd forbindelse mellom lokalmenigheten og kirkens nasjonale ledd svært alvorlig. Er det slik at soknet ikke er i relasjon til eller har forventning til kirkens nasjonale prioriteringer og ressurser?

Forklaringene på mangel på svar kan være mange. Når jeg likevel velger en så alvorlig tilnærming, er det fordi jeg gjennom mange år med visitasarbeid har sett at lokalmenighetene er mer opptatt av å arbeide fram sine egne strategier og mål enn de er av å oppnå mål som Kirkemøtet har vedtatt.

Medlemsundersøkelsen viser at det ikke er mange som skiller mellom kirken lokalt og kirken nasjonalt. Det som løftes opp nasjonalt og får mye oppmerksomhet gjennom ulike (sosiale) media skapes det forventning fra medlemmene om å møte lokalt. Lokalt eierskap til en nasjonalt vedtatt retning er derfor vesentlig for måloppnåelsen.

VISJON

Selve målet for denne høringen med å utmeisle noen konkrete, nasjonale, satsingsområder, støttes. Forslaget til oppsett er oversiktlig og godt egnet til å bli brukt som en plakate i stedet for å bli arkivert som et dokument.

Den overordnede visjonen: «Mer himmel på jord», er godt innarbeidet, har vist seg å fungere bra samt å være slitesterk. Møre biskop støtter at den er foreslått videreført uten debatt.

IDENTITETSBESKRIVELSE

Under en overordnet visjon som gjennom årene har hatt ulike formuleringer, har den samme overordnede målformuleringen stått seg siden 1994; nå omtalt som «identitetsbeskrivelse». Jeg har gått tilbake til KM sak 4/98 som var strategidokument for årene 1999-2002:

OVERORDNET MÅL FOR DEN NORSKE KIRKE Den norske kirke skal være en bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke (KM -1994).

En bekjennende kirke er en kirke som har Jesus Kristus til Herre, og som holder frem hans vilje til velsignelse og vern i livet og til frelse ved troen på Hans navn. Sentrum i kirkens bekjennelse er Kristusvitnesbyrden, et håpets tegn i verden. Sentrum i kirkens liv er de helliges samfunn, fellesskapet av dem som samles om ord og sakrament.

En misjonerende kirke er en kirke som krysser grenser for å gjøre budskapet om Kristus kjent i verden. Gjennom ord og handling, og sammen med hele den verdensvide kirke skal menighetene bringe Kristus nær så alle mennesker kan få del i Guds frigjørende og frelsende kjærlighet. Ordet som lyder skal vitne om Guds nåde og gode vilje for livet.

En tjenende kirke er en kirke som i bevisstheten om at alle som har fått del i Guds rike i troen på Jesus Kristus lever ut hans godhet i arbeid for fred, rettferdighet og vern om skaperverket. Kirken er kalt til å synliggjøre Guds nærvær, Guds kjærlighet og Guds omsorg i verden. Gjennom kirken skal Jesu spørsmål 'Hva vil du jeg skal gjøre for deg?' lyde også i vår tid.

En åpen kirke er en kirke som med utgangspunkt i dåpen vil favne hele folket. Dette skjer gjennom arbeid for at mennesker i alle aldre og i ulike livssituasjoner kan få del i kirkens budskap, og kalles til et liv i omvendelse og tro. Den møter alle med omsorg og bygger fellesskap med respekt for ulikheter. Den er åpen for alle, uten å være åpen for alt.

På denne bakgrunn beskrives kirken som folkekirke. Det er en kirke sendt til hele folket for å leve folket nær i gledens og i sorgens tid. Denne kirke ivaretar et særskilt kulturoppdrag og er en tradisjonsbærer i folkelivet. Som trossamfunn kjennetegnes den ved begrepene bekjennende, misjonerende og tjenende.

Møre biskop mener at ordlyden: Den norske kirke, En bekjennende, misjonerende, tjenende og åpen folkekirke må videreføres. I KM sak 04/15 om Den norske kirkes grunnlag, er ordlyden tatt med i en av de vedtatte føringene på denne måten:

d) gi uttrykk for Den norske kirkes målsetting om å være en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke som skal være lokalt forankret og landsdekkende.

Tilføyelsen «gjennom gudstjenester, undervisning, misjon og diakonalt arbeid» er den samme i begge høringsalternativene og tydelige, sentrale konkretiseringer av kirkens kjerneoppdrag som ikke går ut på dato.

FORMÅLSKATEGORIER MED MÅLBESKRIVELSE

Møre biskop støtter en inndeling i kategorier. Den norske kirke har som en tydelig majoritetskirke og med sine lange, historiske tradisjoner et særlig samfunnsansvar.

Møre bispedømmeråd har diskutert saken og kommet med et forslag på fire formålskategorier /perspektiv der det fjerde skal løfte fram kirkens internasjonale og globale samfunnsansvar og foreslår derfor også tilføyelsen «det norske» til «i – samfunnet». Møre biskop støtter det.

Bispedømmerådet diskuterte også betegnelsen «Kirken for medlemmene» og kom opp med forslaget «Kirken som fellesskap». Kan «for medlemmene» oppfattes ekskluderende på en slik måte at det strider mot den overordnede målsettingen om å være misjonerende?

Dette kan få konsekvenser for hvordan vi i fremtiden skal formulere oss mht «Medlemsundersøkelse» osv. Målet må være at alle kirkens medlemmer blir bekreftet som det slik at tilhørigheten styrkes.

Menigheten er som en levende organisme, og begrepet «Kirken som (fellesskap /) organisme» kan også som begrep stå i relasjon til og understøttes av «Kirken som organisasjon».

Når det gjelder målbeskrivelsene, støtter Møre biskop

1. «Kirken i det norske samfunnet – er en aktiv samfunnsaktør», men vil foreslå «kulturbærer» i stedet for «kulturinstitusjon».
2. «Kirken som (fellesskap/) organisme – gir tro, håp og fellesskap til mennesker.»
3. Videre foreslås at «Kirken som organisasjon – har en velfungerende organisasjon som inviterer til medarbeiderskap.»

Siden Møre bispedømmeråd fremmer en fjerde kategori, kan «Kirken i det internasjonale samfunnet – tar et globalt perspektiv», være en mulig målformulering. Dette gjenspeiles i prioriteringen av satsingsområder som da blir åtte i stedet for seks.

NASJONALE SATSINGSOMRÅDER

Hvor vi må sette fokus og prioritere både menneskelige og økonomisk ressurser for at Den norske kirke skal fortsette å være en landsdekkende folkekirke i årene som kommer, er ikke lett å svare på. Dette er både fordi kirken i dag har stor variasjon i oppslutning fra sted til sted i landet og fordi det er svært ulik tilgang på en bredde av ressurser. Det er også ulike teologiske tradisjoner som preger menighetslivet lokalt.

Dåpsbefalingen er gitt oss av Jesus selv. Dåpens synlige uttrykk for Guds usynlige nåde, har helt fra kirkens første tid vært helt grunnleggende som veien inn til det kristne fellesskapet. Da Stortinget vedtok «Kirkeordning for Den norske kirke» med ikrafttredelse 1. januar i år, fikk §4 denne ordlyden: «Dåp er en forutsetning for medlemskap i Den norske kirke.»

Vi har over tid sett at andelen foreldre som selv er døpt, men som ikke velger dåp for sine barn, er økende. Dåp har derfor de siste årene vært et satsingsområde i hele kirken og må også av teologiske grunner fortsette å være det. Det omfattende og tydelige fokuset dåp, har gitt en økt bevissthet om dåpens betydning og blitt til velsignelse for frivillige og ansatte medarbeidere i menighetene som har fått arbeide med dette. I en tid med pandemiens strenge restriksjoner for gudstjenester, har antallet dåpsgudstjenester blitt mangedoblet for at ingen skulle stenges ute fra å få del i dåpens nåde.

Prioriteringen av de øvrige satsingsområder er ikke like presserende. Ut fra fire kategorier anbefales:

Kirken i det internasjonale samfunnet:

- Misjon og global kirke.

Dåpsbefalingen er også Misjonsbefalingen. Oppdraget om å gjøre alle folkeslag til disipler, døpe og lære, er gitt oss av Jesus selv. I dåpen blir vi en del av Jesu Kristi verdensvide kirke. Som en del av den verdensvide kirke, er Den norske kirke kalt til å dele evangeliet gjennom ord og handling. Det er en god prioritering å øke satsingen på vårt globale oppdrag, inspirere til økt samarbeid med søsterkirker, økumeniske organisasjoner, misjonsorganisasjoner samt diakonale aktører lokalt, nasjonalt og globalt.

- Bærekraftsmålene

Gjennom FNs bærekraftsmål, har ulike aktører og myndigheter i hele verden fått et felles fokus, felles mål og verktøy for å arbeide med disse målene. Den norske kirke har gjennom samarbeidet med Kirkens Nødhjelp, Norges Kristne Råd, KFUK-KFUM og SMM utgitt «Bærekraftsboka» som ser disse målene i lys av kristen tro og gir en teologisk begrunnelse for hvert enkelt mål.

Coronapandemien har forsinket arbeidet med bærekraftsmålene samtidig som omfanget av sult, fattigdom og utnyttelse øker. Kirkens lokale tilstedeværelse eller vårt samarbeid med andre trosbaserte aktører, gir oss mulighet for å kjempe mot fattigdom og for en mer rettferdig verden slik Gud gjennom bibelen kaller oss til å gjøre.

Kirken i det norske samfunnet:

- Diakoni i en ny tid

Coronapandemien har rammet hardt også i vårt eget land. Selv om hverken dødstillene eller sykdomstillene er så høye, er det mange som er lider. Vi ser konsekvensene av langvarig erfart ensomhet. Vi ser en hel generasjon av unge voksne som strever, vi ser økt fattigdom, vold i nære relasjoner, angst og utenforskap. Det er viktig at kirken vil ha en satsing for å imøtekomme denne utviklingen og styrke arbeidet for at utsatte får hjelp til å mestre livet i denne nye virkeligheten.

- Kunst og kultur

De aller fleste av kirkebyggene våre har stått her i generasjoner, vitnet om at vi har «Himmel på jord», gitt trygghet i krevende tider og rom for alles liv gjennom hele livet. Alle kirkebyggene har en arkitektur, en utsmykning og gir rom for klang gjennom sine instrumenter som gir felles opplevelser og bringer håp. Nå lever vi i en tid hvor åpne kirker er etterspurt. Åpne rom som gir troen rom.

Salmeskatten har gjennom generasjoner bidratt til fellesskap, håp og tro. Alt dette er det vesentlig å hegne om for å gi nye generasjoner rom for tro.

Kirken som organisme (/fellesskap) / Kirken for medlemmene

-Dåp er begrunnet allerede som den viktigste satsingen videre

-Barn og unge

I hvilke andre sammenhenger er det vanlig å bli innlemmet mens man ennå er et spebarn? Hver gang det er dåp, hører vi Jesu ord: «La de små barna komme til meg, og hindre dem ikke! For Guds rike tilhører slike som dem.» Det er en påminnelse til alle oss som er døpt, om det oppdraget vi sammen med fadderne får del i.

Kirkens satsing på trosopplæring som starter allerede med babysang har gitt en god tilhørighet til kirkens fellesskap for småbarnsfamilier. Hele kirken har i mange år hatt en stor oppslutning om utdeling av 4-årsboka, og den kirkelige konfirmasjonen har gjennom generasjoner stått svært sterk. Så skjer det noe. De unge velger i stor grad bort det kirkelige fellesskapet. Der har vi en enorm utfordring. Noen lykkes med å være kirke blant elever i videregående skole og senere i utdanningsløpet. Mange av oss har mye å lære. Her må vi satse.

Kirken som organisasjon

-Rekruttering

I høringsdokumentet står det: «Kirken trenger dyktige medarbeidere til alle typer stillinger. Mange ansatte går av med pensjon i løpet av de nærmeste 10 åra, og det må arbeides tverrfaglig og koordinert med rekruttering på alle nivåer for at kirken skal kunne være landsdekkende også i framtiden.» Ja, slik er det. Det er derfor helt nødvendig at vi fortsetter slik det også står: «Kirken vil derfor styrke rekrutteringsarbeidet på alle nivåer og arbeide

strategisk med HR, kompetanseutvikling og kommunikasjon for å bygge kirken som en meningsfull arbeidsplass.»

-Internkommunikasjon og samarbeid

Jeg startet denne høringsuttalelsen med å uttrykke alvoret ved at nesten ingen av dem som kunne avgitt høringsuttalelse til bispedømmerrådet har gjort det. Skal vi som er ansatte i kirkens mange arbeidslag lykkes med å spille hverandre gode og lykkes med å spille alle våre frivillige medarbeidere gode, er vi helt avhengige av en velfungerende internkommunikasjon og et godt samarbeid. Den lokale kirke skal i årene som kommer finansieres gjennom kommunene. Kirken i lokalsamfunnet nyter stor tillit, og det er et godt grunnlag for et bredere samarbeid med ulike offentlige instanser – til alles beste.

Med vennlig hilsen

Ingeborg Midttømme
Biskop

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:

Click here to enter text., Click here to enter text.

Click here to enter text.

Click here to enter text.